

Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av överenskommelsen med Tanzania om främjande av skydd för investeringar samt med förslag till lag om ikraftträdande av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att riksdagen godkänner den med Tanzania den 19 juni 2001 undertecknade överenskommelsen om främjande av och skydd för investeringar samt ett förslag till lag om ikraftträdande. Syftet med överenskommelsen är att göra i synnerhet de rättsliga grunderna i fråga om investeringar mellan länderna klarare och att främja och intensivifiera det på marknadsvillkor baserade ekonomiska samarbetet mellan länderna. Genom överenskommelsen vill man garantera gynnsamma villkor för investeringar som görs av den ena avtalsslutande partens investerare och företag på det andra

avtalsslutande landets territorium samt erkänna behovet av att skydda investeringarna.

Överenskommelsen träder i kraft den trettiande dagen efter den dag då de avtalsslutande parterna har meddelat varandra att de konstitutionella villkoren för ikraftträdandet har uppfyllts. I propositionen ingår ett förslag till lag om ikraftträdande av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen. Den föreslagna lagen avses träda i kraft vid en av republikens president genom förordning fastställd tidpunkt samtidigt som överenskommelsen träder i kraft.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

Tanzanias nuvarande befolkning härstammar huvudsakligen från folk som kom till området under den stora bantuexpansionen för cirka två tusen år sedan. De första européer som anlände till Tanzania var portugiserna, som regerade över hela den östafrikanska kusten och kontrollerade handeln på Indiska oceanen ända till 1500-talet. Under de följande århundradena försköts portugisernas intressen inåt landet och Sultanatet Oman, som år 1840 flyttade sin huvudstad till Zanzibar, kom sig upp i maktställning på området. Av européerna ökade engelsmännen och tyskarna kontinuerligt sitt inflytande i sydöstra Afrika på 1800-talet. År 1885 blev landet officiellt en tysk koloni.

Efter första världskriget förlorade Tyskland alla sina kolonier och makten övergick till britererna genom ett mandat av Nationernas Förbund. År 1946 blev Tanganyika Förenta Nationernas protektorat. Landet blev självständigt 1961. Året därpå förklarades landet till republik. År 1964 bildade Zanzibar och Tanganyika en förbundsstat, som fick namnet Tanzania. Samma år blev landet enpartistat.

Förbundsstaten Tanzania styrs i enlighet med 1977 års grundlag. Grundlagen har ändrats flera gånger på 1990-talet, bl.a. 1992 genom en förordning som garanterade ett mångpartisystem. Förbundsstaten har en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik. Förbundsstaten har en gemensam president och ett gemensamt parlament, men Zanzibar har dessutom en egen president och ett eget representanthus. Tanganyika har inga egna organ. Zanzibars separata grundlag, som antogs 1985, garanterar Zanzibar beslutanderätt i inrikespolitiska ärenden, vilka presidenten utövar i samarbete med ministerrådet och det lagstadvärdande representanthuset med 70 medlemmar. Tanzanias president är Benjamin Mkapa, som kom till makten 1995 och återvaldes 2000.

Tanzanias särskilda styrka har legat i dess interna enighet och stabilitet. Freden och stabiliteten har i regel bevarats, fastän våldet och inrikeskriserna i grannländerna i viss

mån har återspeglats sig även på Tanzania. Regeringens klara mål är att upprätthålla och främja den interna harmonin. Landsfadern Julius Nyereres död i oktober 1999 försvagade oundvikligen samhörighetskänslan i landet.

Landets interna trygghet hotas i framtiden av den ökade brottsligheten. Från de krigförande grannländerna sprids vapen i kriminella händer. Polisens otillräckliga resurser och dess korruptionsbenägenhet förvärrar situationen. Flyktingar från grannländerna har ökat otrygghetskänslan.

Under den första självständighetstiden införde president Nyerere en form av afrikansk socialism. Regeringen lyckades fram till mitten av 1970-talet med hjälp av sin politik förbättra levnadsstandarden för de flesta tanzanier och erbjuda dem basservice. Efter det försämrades dock den ekonomiska situationen i landet snabbt dels till följd av oljekrisen, nedgången i kaffepriset och korruption, dels på grund av dyra och felplanerade projekt och misstag i den statsstyrda planekonomin. Efter en djup ekonomisk nedgång började landet 1986 delvis på externa biståndsgivares anmodan genomföra ett strukturellt anpassningsprogram tillsammans med Världsbanken och Internationella valutafonden.

Tanzania har under de senaste åren övergått till marknadsekonomi. De centrala målen för landets ekonomiska politik är att uppnå en balanserad makroekonomi, att förtydliga statens roll och att förbättra verksamhetsbetingelserna för den privata sektorn. Regeringen har på ett relativt framgångsrikt sätt reviderat beskattningen och privatiserat finansierings- och trafiksektorn. Trots regeringens åtgärder har landets ekonomi återhämtat sig långsamt och liberaliseringen håller först på att komma i gång. Infrastrukturen och kunnandet, vilka bägge är nödvändiga med tanke på en framgångsrik marknadsekonomi, är fortfarande utvecklade.

Ekonomi är beroende av jordbruket; sektorns andel av landets nationalinkomst var 56 % år 1996 och sysselsatte ca 4/5 av hela arbetskraften. Jordbrukets betydelse gör Tan-

zanas ekonomi sårbar för klimatväxlingar och fluktuationer i världsekonomin. Utvecklingen inom övriga produktionsområden har tills vidare varit långsam; år 1996 utgjorde industriproduktionen och gruvdriften tillsammans en andel om 8 % av nationalinkomsten. Tanzanias naturrikedomar (guld och andra mineraler, naturgas, skog, bördig odlingsmark, mångsidig natur) bildar dock en löftesrik grund för ekonomisk tillväxt. Nationalinkomstens tillväxt var ca 5 % år 2000. Tanzanias viktigaste exportvaror är kaffe, helfabrikat, cashewnötter, mineraler, te, sisal och tobak. Till landet importeras maskiner, transportfordon, textilier, råolja och livsmedel. Viktigaste handelspartner i fråga om exporten är Tyskland, Japan, Indien, Benelux-länderna och Storbritannien. Handelspartner beträffande importen är Storbritannien, Kenya, Japan, Saudiarabien och Kina.

Tanzania är det land med vilket Finland har idkat utvecklingssamarbete längst och landet är också en av våra största biståndsmottagare. De bilaterala handels- och ekonomiska förbindelserna mellan Finland och Tanzania betonas sålunda på den handel som idkas inom ramen för utvecklingssamarbetet. Till Finland importeras kaffe, hantverk och prydadsföremål. Exporten från Finland består i huvudsak av anläggningsanskaffningar som finansieras med biståndsmedel. Potential finns även inom områdena informationsteknologi, energi, gruvdrift och turism. Utvecklingssamarbetet kommer även framöver att bibehållas som ett viktigt element med tanke på relationerna. Relationerna mellan ländernas kultur- och medborgarorganisationer är intensiva och mångsidiga som ett resultat av det långa utvecklingssamarbetet.

Tanzania är också en av EU:s största utvecklingssambetspartner. EU, då medlemsländernas bilaterala utvecklingsbistånd inbegrips i dess bistånd, har tillsammans med Världsbanken stigit till Tanzanias största biståndsgivare. EU:s utvecklingsbistånd riktar sig till det regionala samarbetet i infrastrukturprojekt och till humanitärt bistånd till området kring de stora sjöarna.

Eftersom utvecklingssamarbetet sannolikt även i fortsättningen bibehålls i en central ställning vad beträffar relationerna mellan Finland och Tanzania, gynnar överenskom-

melsen om främjande av och skydd för investeringar även genomförandet av projekt som finansieras med biståndsmedel samt bidrar till att tyngdpunkten i fråga om det ekonomiska samarbetet i allt större utsträckning överförs på en investeringsverksamhet som baserar sig på marknadsvillkor.

Finland har sedan tidigare gällande överenskommelser om främjande av och skydd för investeringar med följande länder: Egypten (FördrS 3/1982), Kina (FördrS 4/1986), Sri Lanka (FördrS 54/1987), Malaysia (FördrS 79/1987), Ungern (FördrS 20/1989), Ryssland (ingånget med Sovjetunionen, FördrS 58/1991, protokoll om ändring FördrS 57/1999), Tjeckien (ingånget med Tjeckiska och Slovakiska Federativa Republiken, FördrS 73/1991), Estland (FördrS 104/1992), Lettland (FördrS 5/1993), Rumänien (FördrS 121/1992), Litauen (FördrS 119/1992), Uzbekistan (FördrS 74/1993), Ukraina (FördrS 6/1994), Vitryssland (FördrS 89/1994), Turkiet (FördrS 29/1995), Chile (FördrS 23/1996), Vietnam (FördrS 27/1996), Argentina (FördrS 21/1996),

Republiken Korea (FördrS 25/1996), Thailand (FördrS 35/1996), Slovakien (ingånget med Tjeckiska och Slovakiska Federativa Republiken, FördrS 73/1991), Peru (FördrS 33/1996), Förenade Arabemiraten (FördrS 22/1997), Kuwait (FördrS 32/1997), Indonesien (FördrS 34/1997), Moldova (FördrS 42/1997), Kazakstan (FördrS 20/1998), Polen (FördrS 28/1998), Albanien (FördrS 16/1999), Oman (FördrS 18/1999), Bulgarien (FördrS 50/1999), Filippinerna (FördrS 52/1999), Libanon (FördrS 4/2000), Slovenien (FördrS 37/2000), Mexiko (FördrS 54/2000) och Republiken Sydafrika (FördrS 8/2001).

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Bestämmelserna i överenskommelsen syftar närmast till att minska möjligheterna att behandla företagens investeringar godtyckligt samt till att göra investeringsmiljön i mållandet mer förutsägbar. Genom överenskommelsen strävar man efter att minska den politiska länderrisk som ansluter sig till ut-

ländska investeringar, och därigenom sänka investeringströskeln för företagen. Överenskommelsen har även en sänkande effekt på finansieringskostnaderna för utländska investeringar.

I överenskommelsen definieras begreppen investerare och investering samt överenskommelsens geografiska tillämpningsområde. Genom överenskommelsen främjas investeringar allmänt och skyddas investeringar som gjorts i landet.

Enligt överenskommelsen skall vardera avtalsslutande parten på sitt territorium medge investeringar som görs av den andra avtalsslutande partens investerare en rättvis och skälig behandling samt fullt skydd och full säkerhet. På dylika investeringar skall tillämpas minst lika förmånlig behandling som den som tillämpas på investeringar gjorda av egna investerare eller av tredje länders investerare, beroende på vilken behandling som är förmånligare för investeraren.

Investeringar som avses i överenskommelsen kan nationaliseras, exproprieras eller annars omhändertas, men endast på icke-diskriminerande basis och i allmänt intresse. En dylik åtgärd kan vidtas endast mot direkt, tillräcklig och faktisk ersättning och med iakttagande av lagliga tillvägagångssätt.

Investeringsförluster som orsakas av krig, väpnade konflikter, nödlägen eller motsvarande händelser skall gottgöras eller ersättas till minst samma nivå som gottgörelse som medges parternas egna investerare eller investerare från något tredje land.

Överenskommelsen möjliggör omedelbar överföringsfrihet i konvertibel valuta för tillgångar i fråga om både löpande betalningar och kapital.

I överenskommelsen ingår bestämmelser om skiljeförfarande vid domstol och internationellt skiljeförfarande för den händelse att det uppstår tvister mellan en investerare och en avtalsslutande part. Tvister mellan de avtalsslutande parterna om tolkningen och tillämpningen av överenskommelsen skall avgöras i en internationell skiljedomstol som inrättas särskilt för varje enskilt fall.

I propositionen ingår ett förslag till blankettlag, genom vilken de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen införs.

3. Propositionens ekonomiska verkningar

Propositionen har inte några direkta stats-ekonomiska verkningar. Genom förslaget strävar man närmast efter att främja finländska företags möjligheter att idka verksamhet i det andra avtalsslutande landet genom att skapa gynnsammare och tryggare förutsättningar för dessa företags investeringsverksamhet.

4. Beredningen av ärendet

I diskussioner som förts mellan myndigheterna och industriorganisationer om den internationella investeringsverksamheten inom Finlands näringsliv har det ansetts att Finland bör ingå en överenskommelse om främjande av och skydd för investeringar med Tanzania.

Finland tog 1999 initiativ till inledandet av förhandlingar med Tanzania. Samtidigt överlämnade Finland sitt utkast till överenskommelse till Tanzania. Tanzania framförde sina egna anmärkningar om utkastet i februari 2000. Motpartens anmärkningar beträffande utkastet ansågs utgöra en tillräcklig grund för att inleda de egentliga förhandlingarna. Förhandlingarna fördes i Dar es Salaam den 5-7 december 2000 och överenskommelsen parafcerades som avslutning på förhandlingarna.

Andra EU-länder har också visat ökat intresse för investeringsverksamhet i Tanzania. Under den senaste tiden har bl.a. Sverige, Danmark, Holland, Storbritannien och Italien ingått ett motsvarande investeringsavtal med Tanzania.

Utrikesministeriet begärde med tanke på godkännandet av överenskommelsen utlåtanden av följande instanser utanför ministeriet: finansministeriet, handels- och industriministeriet, arbetsministeriet, Finlands Bank, Finnvera Abp, Finnfund Ab, Centralhandelskammaren, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund, Kemiindustrin KI rf, Skogsindustrin rf och Metallindustrins Centralförbund.

Överenskommelsen undertecknades i Helsingfors den 19 juni 2001 av utrikeshandelsminister Kimmo Sasi. För Tanzanias del undertecknades överenskommelsen av landets handels- och industriminister Iddi Simba.

DETALJMOTIVERING

1. Överenskommelsens innehåll

Artikel 1. I artikeln definieras de i överenskommelsen använda begreppen investering, investerare, avkastning och avtalsslutande parts territorium. Av artikelns ordalydelse framgår att investeringar som görs av dotterbolag i tredje land inte omfattas av överenskommelsen.

Artikel 2. Vardera avtalsslutande parten förbinder sig att främja investeringar som gjorts av den andra avtalsslutande partens investerare samt att skydda investeringar som gjorts på dess territorium av den andra avtalsslutande partens investerare och att medge dem en rättvis behandling samt fullt och kontinuerligt skydd. Investeringarna och affärsverksamhet som ansluter därtill får inte från värdstatens sida utsättas för oskäliga eller diskriminerande åtgärder.

Artikel 3. Artikeln förpliktar värdparten att garantera investeringar som görs av den andra avtalsslutande partens investerare en minst lika förmånlig behandling som den som den beviljar investeringar gjorda av egna investerare eller investerare från något tredje land. Kravet på förmånlig behandling gäller även den andra avtalsslutande partens investerare, när det är fråga om administrationen, upprätthållandet, användningen, utnyttjandet eller försäljningen av investeringar.

Värdparten får inte på sitt territorium rikta mot investeringar som gjorts av den andra avtalsslutande partens investerare några sådana diskriminerande prestationskrav genom vilka man ingriper i affärsverksamheten t.ex. genom att utfärda bestämmelser om anskaffning av insatsvaror, framställning av produkter, produktion och distribution.

Tanzania tillåts dock att i syfte att skydda små företag i begränsad utsträckning stödja egna investerare utan att detta anses strida mot kravet på icke-diskriminerande behandling enligt överenskommelsen.

Artikel 4. I artikeln bestäms om undantag från den mest gynnsamma behandling som är huvudregeln. Existerande eller framtida frihandelsområden, regionala tullunioner och

ekonomiska sammanslutningar utesluts från överenskommelsens tillämpningsområde så, att fördelar som följer av dem inte behöver utsträckas till att gälla den andra avtalsslutande partens investerare. Från överenskommelsens tillämpningsområde utesluts också sådana förmåner som följer av internationella skatteavtal samt multilaterala investeringsavtal.

Artikel 5. För nationalisering eller expropriering av egendom ställs strängare villkor än vad som är brukligt i nationell lagstiftning. Sådana åtgärder skall kunna vidtas bara i allmänt intresse och på icke-diskriminerande basis. Ersättningen skall vara direkt, tillräcklig och faktisk och den skall motsvara den exproprierade investeringens skäliga marknadsvärde. Ersättningen omfattar ränta enligt den kommersiella marknadsräntan fram till betalningsdagen. Även utländska minoritetsdelägarskap i inhemska företag tryggas i expropriationssituationer enligt samma grunder. En investerare vars investeringar exproprieras har rätt att snabbt bestrida expropriationsbeslutet vid domstol eller annan behörig myndighet i värdlandet.

Artikel 6. I artikeln ingår bestämmelser med tanke på den situationen att investeringar som gjorts av en avtalsslutande parts investerare förorsakas förluster till följd av krig, uppror, nationellt nödläge, revolt eller någon annan motsvarande händelse. Om den avtalsslutande parten i värdlandet på grund av händelsen betalar ersättningar till investerare, skall den andra avtalsslutande partens investerare behandlas minst lika förmånligt som värdlandets egna eller ett tredje lands investerare.

Värdlandet är dock under vissa tilläggsförutsättningar direkt ansvarigt för sådan skada som den andra avtalsslutande partens investerare lidit p.g.a. att värdlandets trupper eller myndigheter lagt beslag på eller förstört deras egendom. Ersättningen skall vara direkt, tillräcklig och faktisk.

Artikel 7. I överenskommelsen garanteras fri överföringsrätt för kapital, avkastning, räntor, betalningar, ersättningar och utländs-

ka anställdas inkomster. Överföringarna skall göras utan dröjsmål i en fritt konvertibel valuta enligt gällande växelkurs på marknadsvillkor. I artikeln bestäms också om fastställandet av gängse kurs i undantagsfall.

Om överföringarna dröjer av orsaker som beror på den ena avtalsslutande parten, skall i fråga om de medel som överförs även betalas lämplig ränta för förseningstiden.

En avtalsslutande part kan under förutsättning att vissa villkor uppfylls kräva att investeraren har fullgjort sina skattskyldigheter innan medel som hänför sig till en investering kan föras ut ur landet.

Artikel 8. Om en avtalsslutande part eller ett organ som den utsett har beviljat en garanti eller annan motsvarande förbindelse för en investering på den andra avtalsslutande partens territorium och på dessa grunder blivit ersättningsskyldig, övergår alla rättigheter som hänför sig till denna investering till den förstnämnda, dvs. den betalningsskyldiga avtalsslutande parten. Parten kan, antingen själv eller genom ett organ som den utsett, utöva dessa rättigheter i samma utsträckning som den ursprungliga investeraren.

Artikel 9. I artikeln bestäms om förfarandet vid lösning av tvister mellan en avtalsslutande part och en investerare från den andra avtalsslutande parten. I början av artikeln konstateras att tvister bör lösas genom förlikning mellan parterna. Om en tvist inte har avgjorts genom förlikning inom sex månader kan investeraren ta upp tvisten i en behörig domstol i värdlandet eller hänskjuta den till internationellt skiljeförfarande. Valet är slutgiltigt dock med det undantaget att en tvist som det inte meddelats något avgörande i kan hänskjutas från nationell domstol till skiljeförfarande.

En investerare som tyr sig till skiljeförfarande har tre alternativ som delvis utesluter varandra: a) det internationella centralorganet för biläggande av investeringstvister (ICSID) b) en ad hoc-skiljedomstol som grundar sig på de regler som antagits av Förenta Nationernas kommission för internationell handelsrätt (UNCITRAL), ifall c) samförstånd inte har kunnat nås om något annat ad hoc-skiljedomstolsförfarande.

De avtalsslutande parterna förbinder sig att inte i något skede av skiljeförfarandet hävda

att en investerare erhållit gottgörelse för skada på basis av en försäkring. Artikeln är till sin natur processrättslig och tryggar investerarens ställning vid tvister med en avtalsslutande part.

De avtalsslutande staterna erkänner att domarna är slutgiltiga och bindande samt deras verkställbarhet inom sitt territorium.

Artikel 10. Denna artikel gäller sådana tvister mellan de avtalsslutande parterna, dvs. regeringarna, om tolkningen och tillämpningen av överenskommelsen som enligt stycke 1 i artikeln i mån av möjlighet skall lösas på diplomatisk väg. Om en lösning i tvisten likväl inte uppnås inom sex månader, kan enligt stycke 2 någondera av de avtalsslutande parterna hänskjuta tvisten till en ad hoc-skiljedomstol.

Bestämmelser om bildande av en skiljedomstol samt om dess sammansättning och förfaringssätt ingår i stycke 3—5 i artikeln.

Artikel 11. Enligt artikeln förbinder sig de avtalsslutande parterna ytterligare att inom ramen för sin lagstiftning bevilja tillstånd som hänför sig till investeringar, inklusive uppehålls- och arbetstillstånd för personal i nyckelställning oberoende av nationalitet.

Artikel 12. Investeringar som gjorts av en avtalsslutande parts investerare garanteras i jämförelse med bestämmelserna i denna överenskommelse bättre rättigheter när de enligt förpliktelserna i nationell eller internationell lagstiftning är berättigade därtill.

Artikel 13. Enligt artikeln tillämpas bestämmelserna i överenskommelsen på alla investeringar som gjorts före denna överenskommelses ikraftträdande eller därefter. Där emot tillämpas de inte på tvister som har uppkommit eller anspråk som har avgjorts före överenskommelsens ikraftträdande.

Artikel 14. Enligt artikeln förhandlar de avtalsslutande parterna på begäran av någondera avtalsslutande parten om frågor som hänför sig till verkställigheten och tillämpningen av överenskommelsen.

Artikel 15. Överenskommelsen får inte hindra en avtalsslutande part från att vidta sådana åtgärder som behövs för att skydda dess vitala säkerhetsintressen i en internationell krissituation eller för att upprätthålla den allmänna ordningen. Detta befriar dock inte den avtalsslutande parten från ersättnings-

skyldighet i händelse av expropriation eller när det gäller att ersätta skador som uppkommit på grund av onödigt våld.

Artikel 16. Vardera avtalsslutande parten skall publicera eller annars offentligen tillhandahålla sådana allmänt tillämpliga lagar, förordningar och bestämmelser samt internationella överenskommelser som kan inverka på sådana investeringar som den avtalsslutande parten har gjort på den andra avtalsslutande partens territorium.

Artikel 17. Artikelnen innehåller de sedvanliga slutbestämmelserna om ikraftträdande och uppsägning av överenskommelsen. Överenskommelsen träder i kraft trettio dagar efter den dag då de båda avtalsslutande parterna har meddelat varandra att de konstitutionella villkoren för ikraftträdandet av överenskommelsen har uppfyllts.

Överenskommelsen är till en början i kraft tio år och därefter till dess den sägs upp av någondera avtalsslutande parten med en uppsägningstid av tolv månader. Den s.k. skyddstiden efter uppsägning är femton år.

2. Lagförslag

Lag om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen med Tanzania om främjande av och skydd för investeringar

I 95 § 1 mom. grundlagen förutsätts att sådana bestämmelser i internationella förpliktelser som hör till området för lagstiftningen nationellt sätts i kraft genom en särskild lag.

Propositionen innehåller ett förslag till blankettlag.

1 §. Genom 1 § i lagförslaget sätts de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen i kraft.

2 §. Närmare bestämmelser kan ges genom förordning av republikens president.

3 §. Om ikraftträdandet bestäms genom förordning av republikens president. Lagen avses träda i kraft samtidigt som överenskommelsen.

3. Ikraftträdande

Överenskommelsen träder i kraft den trettiande dagen efter den dag då de avtalsslutande parterna har meddelat varandra att de kon-

stitutionella villkoren för ikraftträdandet har uppfyllts. Det i propositionen ingående förslaget till lag om ikraftträdande avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av republikens president samtidigt som överenskommelsen.

4. Behovet av riksdagens samtycke och lagstiftningsordning

Enligt 94 § 1 mom. grundlagen godkänner riksdagen fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis skall en bestämmelse anses höra till området för lagstiftningen om den gäller utövande eller begränsning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, om den i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, om den sak som bestämmelsen gäller är sådan att om den enligt grundlagen skall föreskrivas i lag eller om det finns lagbestämmelser om den sak som bestämmelsen gäller eller om det enligt rådande uppfattning i Finland skall lagstiftas om saken. Enligt grundlagsutskottet hör en bestämmelse om en internationell förpliktelse på dessa grunder till området för lagstiftningen oavsett om den strider mot eller överensstämmer med en lagbestämmelse i Finland (GrUU 11/2000 rd och GrUU 12/2000 rd).

I artikel 1 i överenskommelsen definieras de begrepp som använts i överenskommelsen. De bestämmelser som indirekt påverkar innehållet i och tillämpningen av de materiella bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen hör till området för lagstiftningen. Bestämmelserna i artikel 1 i överenskommelsen hör till området för lagstiftningen och förutsätter riksdagens samtycke.

Enligt artikel 5 i överenskommelsen får en avtalsslutande part expropriera investeringar som gjorts av den andra avtalsslutande partens investerare endast på villkor som närmare bestäms i artikeln. I artikeln ingår dessutom bestämmelser om ersättningar som betalas med anledning av en dylik åtgärd och om räntor som hänför sig till dessa ersättningar. Enligt 15 § grundlagen är vars och ens egendom tryggad och angående expropriation av

egendom för allmänt behov mot full ersättning bestäms genom lag. Därtill kan de ovan nämnda bestämmelserna i artikeln om betalning av ersättningar delvis stå i strid med expropriationslagstiftningen. Bestämmelserna i artikel 5 i överenskommelsen hör till området för lagstiftningen.

Enligt artikel 6 stycke 2 i överenskommelsen har en avtalsslutande part under vissa förutsättningar ett omedelbart ansvar för en skada som dess väpnade styrkor eller myndigheter har förorsakat genom att lägga beslag på eller förstöra en sådan investering eller en del av den som en investerare från den andra avtalsslutande parten har gjort. Enligt 37 § 1 mom. beredskapslagen (198/2000) betalas full ersättning till den som lidit skada med anledning av åtgärder som vidtagits med stöd av lagen. Enligt 2 mom. i paragrafen skall dock endast en skälig ersättning betalas, om skadan med beaktande av den skadelidandes förmögenhetsförhållanden och andra omständigheter skall anses vara liten eller om stats- eller samhällsekonomiska skäl på grund av skadornas stora mängd oundgängligen kräver det. Bestämmelserna i artikel 6 i överenskommelsen tillsammans med bestämmelserna i artikel 5 kan stå i strid med bestämmelserna om ersättning i beredskapslagen eller kan åtminstone med begränsande av statsrådets prövning inverka på det sätt varpå bestämmelserna i beredskapslagen tillämpas. Bestämmelserna hör därför till området för lagstiftningen.

I artikel 9 i överenskommelsen bestäms om det förfarande som skall iakttas i fråga om tvister mellan en investerare och en avtalsslutande part. De avtalsslutande parterna godkänner utöver sina egna domstolar även skiljedomstolarnas behörighet i fråga om tvister som gäller investeringar. Skiljedomarna är slutgiltiga och bindande. Vid ett sådant skiljeförfarande som avses i artikeln kan på ett sätt som är bindande för Finland bli fastställt på vilket sätt en viss bestämmelse i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen skall tolkas. Bestämmelserna i artikel

9 i överenskommelsen hör till området för lagstiftningen.

Enligt artikel 10 i överenskommelsen kan sådana tvister mellan de avtalsslutande parterna som gäller tolkningen och tillämpningen av överenskommelsen avgöras vid ett särskilt skiljeförfarande. En skiljedomstols beslut är bindande och kan gälla frågor som i Finland hör till området för lagstiftningen. Vid det skiljeförfarande som avses i artikeln kan det på ett sätt som för Finland är bindande bli fastställt på vilket sätt en viss sådan bestämmelse i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen skall tolkas. En sådan juridiskt bindande tolkning kan anses i viss mån beröra även statens suveränitet och höra till området för lagstiftningen.

I det avsnitt som behandlar nuläget i den allmänna motiveringen har Finlands gällande överenskommelser om skydd för investeringar räknats upp. Lagarna om ikraftträdande av de bestämmelser i alla överenskommelser som hör till området för lagstiftningen har stiftats i sedvanlig lagstiftningsordning. Den överenskommelse som nu behandlas om främjande av och skydd för investeringar med Tanzania avviker inte från gällande överenskommelser i några viktiga punkter när det gäller lagstiftningsordningen. Det i propositionen ingående lagförslaget kan därför godkännas i samma lagstiftningsordning som en vanlig lag.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § grundlagen föreslås

att Riksdagen godkänner den i Helsingfors den 19 juni 2001 mellan republiken Finlands regering och Förenade republiken Tanzanias regering ingångna överenskommelsen om främjande av och skydd för investeringar.

Eftersom överenskommelsen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lagförslagen

Lag

om ikraftträdande av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen med Tanzania om främjande av och skydd för investeringar

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i den i Helsingfors den 19 juni 2001 mellan republiken Finlands regering och Förenade republiken Tanzanias regering ingångna överenskommelsen om främjande av och skydd för investeringar gäller som lag sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom förordning av republikens president.

3 §

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av republikens president.

Helsingfors den 31 augusti 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

Utrikeshandelsminister *Kimmo Sasi*

(Översättning)

ÖVERENSKOMMELSE

MELLAN REPUBLIKEN FINLANDS REGERING OCH FÖRENADE REPUBLIKEN TANZANIAS REGERING OM FRÄMJANDE AV OCH SKYDD FÖR INVESTERINGAR

Republiken Finlands regering och Förenade republiken Tanzanias regering, nedan "de avtalsslutande parterna",

SOM ÄR MEDVETNA om behovet att skydda investeringar gjorda av den ena avtalsslutande partens investerare på den andra avtalsslutande partens territorium på icke-diskriminerande basis,

SOM VILL öka det ekonomiska samarbetet mellan de avtalsslutande parterna i fråga om sådana investeringar som den ena avtalsslutande parternas medborgare och företag har gjort på den andra avtalsslutande partens territorium,

SOM ÄR MEDVETNA om att en överenskommelse om den behandling som medges sådana investeringar främjar överföring av privat kapital och de båda avtalsslutande parternas ekonomiska utveckling,

SOM ÄR ÖVERENS om att fasta ramar för investeringar främjar en möjligast effektiv användning av ekonomiska resurser och förbättrar levnadsstandarden,

SOM ÄR MEDVETNA om att utvecklandet av ekonomiska kontakter och affärskontakter kan främja respekterandet av internationellt erkända rättigheter som hänföra sig till arbetslivet,

SOM ÄR ÖVERENS om att dessa mål kan nås utan att avkall ges på de krav som anknyter till allmänt tillämpliga åtgärder beträffande hälsan, säkerheten och miljön, och

SOM HAR BESLUTAT att ingå en överenskommelse om främjande av och skydd för investeringar,

HAR KOMMIT ÖVERENS OM FÖLJANDE:

AGREEMENT BETWEEN

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF FINLAND AND THE GOVERNMENT OF THE UNITED REPUBLIC OF TANZANIA ON THE PROMOTION AND PROTECTION OF INVESTMENTS

The Government of the Republic of Finland and the Government of the United Republic of Tanzania, hereinafter referred to as the "Contracting Parties",

RECOGNISING the need to protect investments of the investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party on a non-discriminatory basis;

DESIRING to promote greater economic co-operation between them, with respect to investments by nationals and companies of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party;

RECOGNISING that agreement on the treatment to be accorded such investments will stimulate the flow of private capital and the economic development of the Contracting Parties;

AGREEING that a stable framework for investment will contribute to maximising the effective utilisation of economic resources and improve living standards;

RECOGNISING that the development of economic and business ties can promote respect for internationally recognised labour rights;

AGREEING that these objectives can be achieved without relaxing health, safety and environmental measures of general application; and

Having resolved to conclude an Agreement concerning the promotion and protection of investments;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Artikel 1

Definitioner

Vid tillämpningen av denna överenskommelse avses följande:

1. Begreppet "investering" omfattar alla slag av tillgångar som har etablerats eller anskaffats av investerare från en avtalsslutande part på den andra avtalsslutande parts territorium i enlighet med den sistnämnda avtalsslutande parts lagar och bestämmelser, och begreppet omfattar i synnerhet, men inte uteslutande,

a) lös och fast egendom eller äganderätter, såsom inteckning, pant- och retentionsrätt, hyres- och arrenderätt, nyttjanderätt samt andra motsvarande rättigheter,

b) aktier, masskuldebrev eller andra andelar i företag,

c) äganderätter eller fordran på penningar eller rätt till prestationer av ekonomiskt värde,

d) immateriella rättigheter, såsom patent, upphovsrätt, varumärken, industriella mönsterrättigheter och firmor samt tekniska processer, know-how och goodwill, och

e) koncessioner som baserar sig på lag, förvaltningsåtgärder eller avtal som ingåtts med behörig myndighet, däri inbegripet tillstånd att prospektera, ta i bruk, utvinna eller exploatera naturtillgångar.

2. Sådana investeringar som en juridisk person från den ena avtalsslutande parten har gjort på denna avtalsslutande parts territorium, men som de facto ägs eller kontrolleras av investerare från den andra avtalsslutande parten skall också anses som investeringar som gjorts av investerare från den sistnämnda avtalsslutande parten, om de har gjorts i enlighet med den förstnämnda avtalsslutande parts lagar och bestämmelser.

3. Förändringar i den form i vilken tillgångar investeras eller återinvesteras påverkar inte tillgångarnas karaktär av investeringar.

4. Begreppet "avkastning" avser de penningbelopp som erhållits genom investeringen och omfattar i synnerhet, men inte uteslutande, vinster, dividender, räntor, ro-

Article 1

Definitions

For the purpose of this Agreement:

1. The term "investment" means every kind of asset established or acquired by an investor of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party in accordance with the laws and regulations of the latter Contracting Party including, in particular, though not exclusively:

a) movable and immovable property or any property rights such as mortgages, liens, pledges, leases, usufruct and similar rights;

b) shares, stocks, debentures or other form of participation in a company;

c) titles or claims to money or rights to performance having an economic value;

d) intellectual property rights, such as patents, copyrights, trade marks, industrial designs, business names, as well as technical processes, know-how and goodwill; and

e) concessions conferred by law, by administrative act or under a contract by a competent authority, including concessions to search for, develop, extract or exploit natural resources.

2. Investments made in the territory of one Contracting Party by any legal entity of that same Contracting Party, but actually owned or controlled by investors of the other Contracting Party, shall likewise be considered as investments of investors of the latter Contracting Party if they have been made in accordance with the laws and regulations of the former Contracting Party.

3. Any change in the form in which assets are invested or reinvested does not affect their character as investments.

4. The term "returns" means the amounts yielded by investments and in particular, though not exclusively, shall include profits, dividends, interest, royalties, capital

yaltyer, vinst av överlåtelse av egendom eller naturaprestationer som hänför sig till investeringen. Återinvesterad avkastning behandlas på samma sätt som en ursprunglig investering.

5. Begreppet "investerare" avser

a) fysiska personer som är medborgare i någondera av de avtalsslutande parterna i enlighet med dennas lagstiftning, eller

b) juridiska personer, t.ex. bolag, samslutsningar, firmor, ekonomiska föreningar, allmännyttiga inrättningar eller organisationer, som har bildats eller etablerats i enlighet med en avtalsslutande parts lagar och bestämmelser och som har sitt säte inom den ifrågavarande avtalsslutande partens territorium,

som investerar på den andra avtalsslutande partens territorium i enlighet med den sistnämnda avtalsslutande partens lagstiftning och bestämmelserna i denna överenskommelse.

6. Begreppet "territorium" avser till en avtalsslutande part hörande landområden, inre territorialvatten och territorialhav och luftrummet ovanför dem samt havszonerna utanför territorialhavet, inbegripet havsbotten och dess inre, över vilka denna avtalsslutande part i enlighet med sin gällande nationella lagstiftning och internationell rätt utövar suveräna rättigheter eller jurisdiktion beträffande undersökningen och exploateringen av naturtillgångarna i dessa områden.

Artikel 2

Främjande av och skydd för investeringar

1. Vardera avtalsslutande parten främjar inom sitt territorium investeringar som görs av den andra avtalsslutande partens investerare och tillåter sådana investeringar inom ramen för den behörighet som grundar sig på partens lagstiftning.

2. Vardera avtalsslutande parten skall inom sitt territorium medge investeringar som görs av investerare från den andra avtalsslutande parten en rättvis behandling samt fullt skydd. Denna behandling får under inga omständigheter vara mindre förmånlig än den behandling som förutsätts enligt internationell rätt.

gains or any payments in kind related to an investment. Reinvested returns shall enjoy the same treatment as the original investment.

5. The term "investor" means:

a) any natural person who is a national of either Contracting Party in accordance with its laws; or

b) any legal entity such as company, corporation, firm, partnership, business association, institution or organisation, incorporated or constituted in accordance with the laws and regulations of the Contracting Party and having its seat within the jurisdiction of that Contracting Party;

who invest in the territory of the other Contracting Party in accordance with the laws of the latter Contracting Party and the provisions of this Agreement.

6. The term "territory" means the land territory, internal waters and territorial sea of the Contracting Party and the airspace above them, as well as the maritime zones beyond the territorial sea, including the seabed and subsoil, over which that Contracting Party exercises sovereign rights or jurisdiction in accordance with its national laws in force and international law, for the purpose of exploration and exploitation of the natural resources of such areas.

Article 2

Promotion and Protection of Investments

1. Each Contracting Party shall promote in its territory investments by investors of the other Contracting Party and in exercise of powers conferred by its laws shall admit such investments.

2. Each Contracting Party shall in its territory accord to investments and returns of investments of investors of the other Contracting Party fair and equitable treatment and full protection. In no case shall a Contracting Party accord treatment less favourable than that required by international law.

3. Ingendera avtalsslutande parten får på sitt territorium genom oskäligen eller godtyckliga åtgärder skada anskaffningen, utvidgandet, verksamheten, administrationen, upprätthållandet, användningen, utnyttjandet och försäljningen eller annan överlåtelse av investeringar som gjorts av investerare från den andra avtalsslutande parten.

Artikel 3

Behandling av investeringar

1. Vardera avtalsslutande parten skall beträffande anskaffning, utvidgande, verksamhet, administration, upprätthållande, användning, utnyttjande och försäljning eller annan överlåtelse av investeringar medge investerare från den andra avtalsslutande parten och investeringar som görs av dem en behandling som är minst lika förmånlig som den behandling som parten medger sina egna investerare och deras investeringar.

2. Vardera avtalsslutande parten skall beträffande etablering, anskaffning, utvidgande, verksamhet, administration, upprätthållande, användning, utnyttjande och försäljning eller annan överlåtelse av investeringar medge investerare från den andra avtalsslutande parten och investeringar som görs av dem en behandling som är minst lika förmånlig som den behandling som parten medger investerare från ett land som har ställningen som mest gynnad nation och investeringar som görs av dem.

3. Vardera avtalsslutande parten skall medge investerare från den andra avtalsslutande parten och investeringar som görs av dem en behandling enligt stycke 1 och 2 i denna artikel, beroende på vilken behandling som är förmånligare för investeraren eller dennes investeringar.

4. Ingendera avtalsslutande parten skall på sitt territorium mot investeringar som gjorts av den andra avtalsslutande partens investerare vidta tvingande åtgärder beträffande anskaffning av material, produktionsmedel, verksamhet, transporter eller marknadsföring av produkter, eller motsvarande bestämmelser som har oskäligen eller diskriminerande verkningar.

3. Neither Contracting Party shall in its territory impair by unreasonable or arbitrary measures the acquisition, expansion, operation, management, maintenance, use, enjoyment and sale or other disposal of investments of investors of the other Contracting Party.

Article 3

Treatment of Investments

1. Each Contracting Party shall accord to investors of the other Contracting Party and to their investments, a treatment no less favourable than the treatment it accords to its own investors and their investments with respect to the acquisition, expansion, operation, management, maintenance, use, enjoyment and sale or other disposal of investments.

2. Each Contracting Party shall accord to investors of the other Contracting Party and to their investments, a treatment no less favourable than the treatment it accords to investors of the most favoured nation, and to the investments of investors of the most favoured nation, with respect to the establishment, acquisition, expansion, operation, management, maintenance, use, enjoyment, and sale or other disposal of investments.

3. Each Contracting Party shall accord to investors of the other Contracting Party and to their investments the better of the treatments required by paragraph 1 and paragraph 2 of this Article, whichever is the more favourable to the investors or investments.

4. Neither Contracting Party shall in its territory impose mandatory measures on investments by investors of the other Contracting Party, concerning purchase of materials, means of production, operation, transport, marketing of its products or similar orders having unreasonable or discriminatory effects.

5. Med avvikelse från den princip om förbud mot diskriminerande behandling av investeringar som bestäms i denna överenskommelse kan Förenade republiken Tanzania i begränsad utsträckning medge sina egna investerare investeringsincitament i syfte att skydda små och medelstora företag och för att främja uppkomsten av lokal industri, dock under förutsättning att sådana investeringsincitament inte på ett betydande sätt inverkar på investeringar som gjorts av den andra avtalsslutande partens investerare eller deras verksamhet. Om utlänningar har andelar i sådana företag skall principen om mestgynnadnation iakttas särskilt. Förenade republiken Tanzania eliminerar gradvis investeringsincitament av detta slag.

Artikel 4

Undantag

Bestämmelserna i denna överenskommelse skall inte anses förplikta en avtalsslutande part att medge den andra avtalsslutande partens investerare eller dessas investeringar fördelar av en behandling, en preferens eller ett privilegium med stöd av existerande eller framtida

a) frihandelsområden, tullunioner, gemensamma marknader, ekonomiska och monetära unioner eller motsvarande regionala överenskommelser om ekonomisk integration, inbegripet regionala arbetsmarknadsavtal, som någondera avtalsslutande parten är eller kan bli part i,

b) överenskommelser för undvikande av dubbelbeskattning eller andra internationella överenskommelser som helt eller huvudsakligen hänför sig till beskattning, eller

c) multilaterala överenskommelser som helt eller huvudsakligen hänför sig till investeringar.

Artikel 5

Expropriation

1. Investeringar som gjorts av investerare från den ena avtalsslutande parten på den andra avtalsslutande partens territorium får inte exproprieras eller nationaliseras eller

5. As an exception to the principle of non-discriminatory treatment of investments in this Agreement, the United Republic of Tanzania may grant limited incentives to its own investors in order to protect small and medium sized businesses and to stimulate the creation of local industries, provided such incentives do not significantly affect the investments and activities of investors of the other Contracting Party. In particular the principle of most favoured nation treatment shall be observed in case of foreign participation in such businesses. The United Republic of Tanzania shall eliminate progressively such incentives.

Article 4

Exceptions

The provisions of this Agreement shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the investors and investments by investors of the other Contracting Party the benefit of any treatment, preference or privilege by virtue of any existing or future:

a) free trade area, customs union, common market, economic and monetary union or other similar regional economic integration agreement, including regional labour market agreements, to which one of the Contracting Parties is or may become a party, or

b) agreement for the avoidance of double taxation or other international agreement relating wholly or mainly to taxation, or

c) multilateral agreement relating wholly or mainly to investments.

Article 5

Expropriation

1. Investments by investors of a Contracting Party in the territory of the other Contracting Party shall not be expropriated, nationalised or subjected to any other meas-

göras till föremål för andra direkta eller indirekta åtgärder med motsvarande effekt som expropriation eller nationalisering (nedan "expropriation"), om inte åtgärden vidtas i allmänt intresse, på icke-diskriminerande basis, med iakttagande av vederbörligt rättsligt förfarande och mot betalning av direkt, tillräcklig och faktisk ersättning.

2. Ersättningen skall motsvara den exproprierade investeringens värde omedelbart före expropriationen eller innan de hotande expropriationsåtgärderna blev allmänt kända, beroende på vilken tidpunkt som är tidigare. Investeringens värde bestäms enligt allmänt godtagna grunder för fastställande av värdet, med beaktande av bl.a. det investerade kapitalet, återanskaffningsvärdet, värdestegringen, den nuvarande avkastningen, den förväntade senare avkastningen, goodwill och andra viktiga faktorer.

3. Värdet av investeringen anges i en fritt konvertibel valuta på grundval av den marknadskurs som valutan i fråga hade vid den tidpunkt som avses i stycke 2 i denna artikel. Ersättningen omfattar ränta enligt marknadsräntan för valutan i fråga från det datum då expropriationen ägde rum till betalningsdagen.

4. Om en avtalsslutande part exproprierar tillgångarna hos ett sådant företag som har grundats eller bildats i enlighet med den lagstiftning som gäller på denna avtalsslutande parts territorium och vars aktier ägs av investerare från den andra avtalsslutande parten, skall den säkerställa att bestämmelserna i stycke 1—3 i denna artikel tillämpas vid behov för att garantera de investerare från den andra avtalsslutande parten som äger sådana aktier ersättning till ett belopp som motsvarar deras investeringar.

5. Om ett samföretag som grundats på någongdera avtalsslutande partens territorium blir föremål för expropriation, skall den ersättning som betalas till investerare från den andra avtalsslutande parten räknas ut på grundval av hur stor andel investeraren har i samföretaget enligt företagets stiftelseurkund.

6. En investerare vars investeringar exproprieras har rätt att utan dröjsmål få sitt

ures, direct or indirect, having effect equivalent to expropriation or nationalisation (hereinafter referred to as "expropriation") except for public interest, on a non-discriminatory basis, under due process of law and against prompt, adequate and effective compensation.

2. Such compensation shall amount to the value of the expropriated investment at the time immediately before the expropriation or before the impending expropriation became public knowledge, whichever is the earlier. The value shall be determined in accordance with generally accepted principles of valuation, taking into account, inter alia, the capital invested, replacement value, appreciation, current returns, the projected flow of future returns, goodwill and other relevant factors.

3. Such value shall be expressed in a freely convertible currency on the basis of the market rate of exchange existing for that currency at the moment referred to in paragraph 2. of this Article. Compensation shall include interest at a commercial rate established on a market basis for the currency in question from the date of expropriation until the date of actual payment.

4. Where a Contracting Party expropriates the assets of a company which has been incorporated or constituted in accordance with the law in force in its own territory, and in which investors of the other Contracting Party own shares, it shall ensure that the provisions of paragraphs 1 to 3 of this Article are applied to the extent necessary to guarantee compensation in respect of investments to such investors of the other Contracting Party who are owners of those shares.

5. In case that the object of expropriation is a joint venture constituted in the territory of one of the Contracting Parties, the compensation to be paid to an investor of the other Contracting Party shall be calculated by taking into account the share of the investor in the joint venture in accordance with its basic documents.

6. The investor whose investments are expropriated, shall have the right to prompt

fall behandlat av en judiciell myndighet eller andra behöriga myndigheter hos den berörda avtalsslutande parten samt rätt att få sina investeringars värde bestämt i enlighet med principerna i denna artikel.

Artikel 6

Ersättning av förluster

1. Den ena avtalsslutande parten skall medge investerare från den andra avtalsslutande parten, vars investeringar på den berörda avtalsslutande partens territorium förorsakas förlust till följd av krig eller annan väpnad konflikt, nationellt nödläge, uppror, revolt eller upplöpp på territoriet, i fråga om restitution, gottgörelse, ersättning eller andra arrangemang en behandling som är minst lika förmånlig som den som parten medger sina egna investerare eller investerare från ett tredje land, beroende på vilken behandling som enligt investeraren är förmånligare för honom.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av stycke 1 i denna artikel skall den ena avtalsslutande partens investerare som i en sådan situation som avses i stycket lider förluster på den andra avtalsslutande partens territorium till följd av

a) att den sistnämnda avtalsslutande partens väpnade styrkor eller myndigheter har lagt beslag på deras investering eller en del av den, eller

b) att den sistnämnda avtalsslutande partens väpnade styrkor eller myndigheter har förstört deras investering eller en del av den, fastän situationen inte hade krävt detta,

av den sistnämnda avtalsslutande parten medges restitution eller ersättning som i vardera fallet skall vara direkt, tillräcklig och faktisk, och ersättningen skall kunna realiseras helt och hållet, den skall betalas utan dröjsmål och i den skall ingå ränta enligt marknadsräntan på betalningsvalutan från datumet för beslagtagningen eller förstörelsen fram till betalningsdagen.

3. Investerare vilkas investeringar förorsakas förluster enligt denna artikel har rätt att utan dröjsmål få sitt fall behandlat av de judiciella myndigheterna eller andra behö-

review by a judicial or other competent authority of that Contracting Party of its case and of valuation of its investments in accordance with the principles set out in this Article.

Article 6

Compensation for Losses

1. Investors of one Contracting Party whose investments in the territory of the other Contracting Party suffer losses owing to war or other armed conflict, a state of national emergency, revolt, insurrection or riot in the territory of the latter Contracting Party, shall be accorded by the latter Contracting Party treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement no less favourable than that which the latter Contracting Party accords to its own investors or investors of any third State, whichever, according to the investor, is the more favourable to him.

2. Without prejudice to paragraph (1) of this Article, investors of one Contracting Party who, in any of the situations referred to in that paragraph, suffer losses in the territory of the other Contracting Party resulting from:

a) requisitioning of its investment or a part thereof by the latter's armed forces or authorities, or

b) destruction of its investment or a part thereof by the latter's armed forces or authorities, which was not required by the necessity of situation,

shall be accorded by the latter Contracting Party restitution or compensation which in either case shall be prompt, adequate and effective and with respect to any resulting compensation, shall be fully realisable, shall be paid without delay, and shall include interest at a commercial rate established on a market basis for the currency of payment from the date of requisitioning or destruction until the date of actual payment.

3. Investors whose investments suffer losses in accordance with this Article, shall have the right to prompt review of its case and of valuation of its investments in ac-

riga myndigheter hos den berörda avtalsslutande parten samt rätt att få sina investeringars värde bestämt enligt principerna i denna artikel.

Artikel 7

Överföringar

1. Vardera avtalsslutande parten skall garantera investerare från den andra avtalsslutande parten fri överföring av investeringar till och från sitt territorium. Överföringsbetalningar som hänför sig till investeringar skall särskilt, men inte uteslutande omfatta

a) grundkapital samt ytterligare belopp som är avsedda för upprätthållande, utvecklande eller utvidgande av en investering,

b) avkastning,

c) inkomster på grund av en total eller partiell försäljning eller överlåtelse av en investering, inbegripet inkomster på grund av försäljning av aktier,

d) belopp för betalning av omkostnader till följd av investeringens verksamhet, såsom återbetalning av lån, royaltyer, förvaltningsersättningar, licensavgifter och andra motsvarande kostnader,

e) ersättningar betalda enligt artiklarna 5 och 6 i denna överenskommelse,

f) betalningar till följd av biläggandet av tvister, och

g) löner och andra arvoden till personal som i samband med en investering anställs från utlandet.

2. Vardera avtalsslutande parten skall också säkerställa att överföringar enligt stycke 1 i denna artikel verkställs utan begränsningar och utan dröjsmål i en fritt konvertibel valuta och enligt den marknadskurs som dagen då överföringen görs gäller för valutan i fråga, samt att överföringarna kan göras omedelbart.

3. I avsaknad av en valutamarknad skall den växelkurs användas som senast har tillämpats för konvertering av valutorna till särskilda dragningsrätter.

4. Om en överföring dröjer av orsaker som beror på värdparten, skall i överföringen ingå ränta enligt den marknadskurs som gäller för valutan i fråga från den dag då

cordance with the principles set out in this Article, by a judicial or other competent authority of that Contracting Party.

Article 7

Transfer

1. Each Contracting Party shall ensure to investors of the other Contracting Party the free transfer, into and out of its territory, of their investments. Transfer payments related to investments shall include in particular, though not exclusively:

a) principal and additional amounts to maintain, develop or increase the investment,

b) returns,

c) proceeds obtained from the total or partial sale or disposal of an investment, including the sale of shares,

d) amounts required for the payment of expenses which arise from the operation of the investment, such as loans repayments, payment of royalties, management fees, licence fees or other similar expenses,

e) compensation payable pursuant to Articles 5 and 6,

f) payments arising out of the settlement of a dispute,

g) earnings and other remuneration of personnel engaged from abroad working in connection with an investment.

2. Each Contracting Party shall further ensure that the transfers referred to in paragraph 1 of this Article shall be made without any restriction or delay in a freely convertible currency and at the prevailing market rate of exchange applicable on the date of transfer and shall be immediately transferable.

3. In the absence of a market for foreign exchange, the rate to be used shall be the most recent exchange rate for the conversions of currencies into Special Drawing Rights.

4. In case of a delay in transfer caused by the host Contracting Party, the transfer shall also include interest at a commercial rate established on a market basis for the cur-

överföringen begärdes fram till den dag då överföringen gjordes, varvid värdparten ansvarar för betalningen av räntan.

5. En avtalsslutande part kan kräva att investeraren innan betalningar som hänför sig till investeringen kan överföras skall uppfylla de skattskyldigheter som hänför sig till investeringen, dock under förutsättning att skyldigheterna är berättigade, icke-diskriminerande och att de har påförts i god tro och att den avtalsslutande parten inte använder dem som ett medel att undkomma sina förbindelser eller åligganden enligt denna överenskommelse.

Artikel 8

Substitution

Om en avtalsslutande part eller ett organ som den utsett erlägger en betalning på grundval av ett ersättningsansvar som ansluter sig till en investering på den andra avtalsslutande partens territorium eller ett avtal om garanti eller försäkring, skall den sistnämnda parten godkänna att investerarens rättigheter och anspråk övergår till den förstnämnda avtalsslutande parten eller ett organ som den utsett så att den förstnämnda avtalsslutande parten eller ett organ som den har utsett kan begagna sig av rättigheterna och genomföra anspråken enligt principen om substitution i samma utsträckning som den ursprungliga investeraren.

Artikel 9

Tvister mellan en investerare och en avtalsslutande part

1. Rättsliga tvister som uppkommer mellan en avtalsslutande part och en investerare från den andra avtalsslutande parten och som direkt beror på en investering skall avgöras genom förlikning.

2. Om tvisten inte har avgjorts inom tre (3) månader från den dag då någondera parten skriftligen har tillkännagivit tvisten, kan den enligt investerarens val hänskjutas

rency in question from the date on which the transfer was requested until the date of actual transfer and shall be borne by the host Contracting Party.

5. A Contracting Party may require that, prior to the transfer of payments relating to an investment, tax obligations in relation to such an investment are fulfilled by the investor, provided that such obligations shall be equitable, non-discriminatory and applied in good faith and shall not be used as a means of avoiding the Contracting Party's commitments or obligations under this Agreement.

Article 8

Subrogation

If a Contracting Party or its designated agency makes a payment under an indemnity, guarantee or contract of insurance given in respect of an investment of an investor in the territory of the other Contracting Party, the latter Contracting Party shall recognise the assignment of any right or claim of such investor to the former Contracting Party or its designated agency and the right of the former Contracting Party or its designated agency to exercise by virtue of subrogation any such right and claim to the same extent as its predecessor in title.

Article 9

Disputes Between an Investor and a Contracting Party

1. Any legal dispute arising directly out of an investment between one Contracting Party and an investor of the other Contracting Party should be settled amicably between the two parties concerned.

2. If the dispute has not been settled within three (3) months, from the date at which it was raised in writing, the dispute may, at the choice of the investor, be submitted:

a) till en behörig domstol hos den avtalslutande part på vars territorium investeringen har gjorts,

b) till skiljeförfarande vid Internationella centralorganet för biläggande av investeringstvister (ICSID), som upprättats genom konventionen om biläggande av investeringstvister mellan stat och medborgare i en annan stat, vilken öppnades för undertecknande i Washington den 18 mars 1965, eller till skiljeförfarande enligt reglerna för den kompletterande facilitet som tillämpas vid Internationella centralorganet för biläggande av investeringstvister, om endast den ena avtalslutande parten har undertecknat den konvention som avses i punkt b i detta stycke, eller

d) till en ad hoc-skiljedomstol som upprättas i enlighet med bestämmelserna om skiljeförfarande, antagna av Förenta Nationernas kommission för internationell handelsrätt (UNCITRAL), om inte parterna i tvisten kommer överens om något annat.

3. Bägge avtalslutande parter ger sitt oåterkalleliga samtycke till att alla tvister som hänförs till investeringarna hänskjuts till en sådan domstol, skiljedomstol eller till ett sådant alternativt skiljeförfarande som nämns ovan.

4. En investerare som har hänskjutit en tvist till en nationell domstol kan dock ytterligare hänskjuta ärendet till en sådan skiljedomstol som anges i stycke 2 punkt b—d i denna artikel, om investeraren, innan en nationell domstol har avgett dom i målet, uppger sig avstå från att fallet behandlas vid en nationell rättegång och drar bort fallet.

5. Skiljedomens är slutgiltig och bindande för de båda parterna i tvisten, och den skall verkställas enligt nationell lagstiftning.

Artikel 10

Tvister mellan de avtalslutande parterna

1. Tvister mellan de avtalslutande parterna om tolkningen och tillämpningen av denna överenskommelse skall om möjligt lösas på diplomatisk väg.

2. Om en tvist inte kan lösas på detta sätt

a) to the competent courts of the Contracting Party in whose territory the investment is made;

b) or to arbitration by the International Centre for the Settlement of Investment Disputes (ICSID), established by the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington on 18 March 1965;

c) or to arbitration by the Additional Facility of the Centre for the Settlement of Investment Disputes, if only one of the Contracting Parties is a signatory to the Convention referred to in subparagraph (b) of this paragraph;

d) or an ad hoc arbitration tribunal, which unless otherwise agreed upon by the parties to the dispute, is to be established under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL).

3. Both Contracting Parties give their irrevocable consent in respect of the fact that all disputes relating to investments are submitted to the above mentioned court, tribunal or alternative arbitration procedures.

4. An investor who has submitted the dispute to a national court may nevertheless have recourse to one of the arbitral tribunals mentioned in paragraphs 2 (b) to (d) of this Article if, before a judgement has been delivered on the subject matter by a national court, the investor declares not to pursue the case any longer through national proceedings and withdraws the case.

5. The award shall be final and binding on the parties to the dispute and shall be enforced in accordance with national law.

Article 10

Disputes Between the Contracting Parties

1. Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation and application of this Agreement shall, as far as possible, be settled through diplomatic channels.

2. If the dispute cannot thus be settled

inom sex (6) månader från den dag då någondera avtalsslutande parten har begärt förhandlingar, skall den på begäran av någondera avtalsslutande parten hänskjutas till en skiljedomstol.

3. Skiljedomstolen upprättas enligt följande för varje enskilt fall. Inom två (2) månader från det att begäran om skiljeförfarande har mottagits skall vardera avtalsslutande parten utse en medlem till skiljedomstolen. Dessa två medlemmar väljer en medborgare i ett tredje land som efter godkännande av vardera avtalsslutande parten utses till ordförande för skiljedomstolen. Ordföranden utses inom fyra (4) månader från den dag då de två andra medlemmarna har utsetts.

4. Om de utnämningar som behövs inte har skett inom de tidsfrister som nämns i stycke 3 i denna artikel, kan vilken som helst av de avtalsslutande parterna, om någon annan överenskommelse saknas, be presidenten i Internationella domstolen att verkställa de behövliga utnämningarna. Om presidenten i Internationella domstolen är medborgare i någondera avtalsslutande parten eller annars förhindrad att fullgöra uppgiften, ombeds den till tjänsteåren äldsta medlem i Internationella domstolen som inte är medborgare i någondera avtalsslutande parten eller som inte heller på annat sätt är förhindrad att fullgöra uppgiften, att verkställa de behövliga utnämningarna.

5. Skiljedomstolen skall fatta sitt beslut med enkel röstmajoritet. Skiljedomstolens beslut är slutgiltiga och bindande för vardera avtalsslutande parten. Vardera avtalsslutande parten skall bära kostnaderna för den medlem som den utsett och för sin representation i skiljeförfarandet. Kostnaderna för ordföranden och andra eventuella kostnader skall bäras till lika delar av vardera avtalsslutande parten. Skiljedomstolen kan fatta ett avvikande beslut beträffande fördelningen av kostnaderna. Till alla övriga delar fattar skiljedomstolen beslut om sina egna procedurregler.

6. Tvister som avses i stycke 1 avgörs enligt bestämmelserna i denna överenskommelse och allmänt erkända principer för internationell rätt.

within six (6) months, following the date on which such negotiations were requested by either Contracting Party, it shall at the request of either Contracting Party be submitted to an Arbitral Tribunal.

3. Such an Arbitral Tribunal shall be constituted for each individual case in the following way. Within two (2) months of the receipt of the request for arbitration, each Contracting Party shall appoint one member of the Tribunal. Those two members shall then select a national of a third State who on approval by the two Contracting Parties shall be appointed Chairman of the Tribunal. The Chairman shall be appointed within four (4) months from the date of appointment of the other two members.

4. If within the periods specified in paragraph 3 of this Article the necessary appointments have not been made, either Contracting Party may, in the absence of any other agreement, invite the President of the International Court of Justice to make any necessary appointments. If the President is a national of either Contracting Party or is otherwise prevented from discharging the said function, the Member of the International Court of Justice next in seniority who is not a national of either Contracting Party or is not otherwise prevented from discharging the said function, shall be invited to make the necessary appointments.

5. The Arbitral Tribunal shall reach its decision by a majority of votes. The decisions of the Tribunal shall be final and binding on both Contracting Parties. Each Contracting Party shall bear the costs of the member appointed by that Contracting Party and of its representation at the arbitral proceedings. Both Contracting Parties shall assume an equal share of the cost of the Chairman, as well as any other costs. The Tribunal may make a different decision regarding the sharing of the costs. In all other respects, the Arbitral Tribunal shall determine its own rules of procedure.

6. Issues subject to dispute referred to in paragraph 1 of this Article shall be decided in accordance with the provisions of this Agreement and the generally recognised principles of international law.

Artikel 11

Tillstånd

1. Vardera avtalsslutande parten behandlar i överensstämmelse med sina lagar och bestämmelser snabbt de ansökningar om tillstånd som hänför sig till investeringar och beviljar snabbt de tillstånd som behövs på dess territorium för investeringar som görs av investerare från den andra avtalsslutande parten.

2. I enlighet med de lagar och bestämmelser som gäller utlänningars inresa och vistelse i landet skall personer som är anställda av investerare från en avtalsslutande part samt deras familjemedlemmar beviljas tillstånd att resa in till den andra avtalsslutande partens territorium, att vistas där och att avlägsna sig därifrån för ändamål som ansluter sig till bedrivandet av verksamhet som hänför sig till investeringar på denna andra parts territorium.

Artikel 12

Tillämpning av överenskommelsen

1. Denna överenskommelse tillämpas på alla investeringar som investerare från någondera avtalsslutande parten har gjort på den andra avtalsslutande partens territorium, oberoende av om de har gjorts innan denna överenskommelse träder i kraft eller därefter, men den tillämpas inte på sådana tvister som har uppstått före överenskommelsens ikraftträdande och inte heller på sådana anspråk som har avgjorts före överenskommelsens ikraftträdande.

2. Bestämmelserna i denna överenskommelse är tillämpliga oberoende av om diplomatiska eller konsulära förbindelser har upprättats mellan de avtalsslutande parterna.

Artikel 13

Tillämpning av andra bestämmelser

1. Om någondera avtalsslutande partens lagstiftning eller sådana förpliktelser under internationell rätt, som är i kraft eller som

Article 11

Permits

1. Each Contracting Party shall, subject to its laws and regulations, treat expeditiously the applications relating to investments and grant the necessary permits required in its territory in connection with investments by investors of the other Contracting Party.

2. Subject to the laws and regulations relating to the entry and sojourn of aliens, individuals working for an investor of one Contracting Party, as well as members of their household, shall be permitted to enter into, remain on and leave the territory of the other Contracting Party for the purpose of carrying out activities associated with investments in the territory of the other Contracting Party.

Article 12

Application of the Agreement

1. This Agreement shall apply to all investments made by investors of either Contracting Party in the territory of the other Contracting Party, whether made before or after the entry into force of this Agreement, but shall not apply to any dispute concerning an investment which arose or any claim, which was settled before its entry into force.

2. The provisions of this Agreement shall apply irrespective of the existence of diplomatic or consular relations between the Contracting Parties.

Article 13

Application of Other Rules

1. If the provisions of law of either Contracting Party or obligations under international law existing at present or established

senare ingås mellan de avtalsslutande parterna utöver denna överenskommelse, innehåller generella eller specifika bestämmelser enligt vilka investeringar som gjorts av den andra avtalsslutande partens investerare kan medges en behandling som är förmånligare än den behandling om vilken föreskrivs i denna överenskommelse, skall sådana bestämmelser, såtillvida som de är förmånligare för investeraren, gälla före denna överenskommelse.

2. Vardera avtalsslutande parten skall iaktta de andra förpliktelser som den eventuellt har i fråga om en enskild investering som gjorts av en investerare från den andra avtalsslutande parten.

Artikel 14

Förhandlingar

De avtalsslutande parterna förhandlar sinsemellan på begäran av någondera avtalsslutande parten om verkställigheten av denna överenskommelse och för att dryfta sådana frågor som kan uppstå till följd av överenskommelsen. Sådana förhandlingar förs mellan de avtalsslutande parternas behöriga myndigheter på en sådan plats och vid en sådan tidpunkt som parterna har kommit överens om på behörigt sätt.

Artikel 15

Allmänna undantag

1. Ingen av bestämmelserna i denna överenskommelse skall anses hindra en avtalsslutande part från att vidta sådana åtgärder som behövs för att skydda dess vitala säkerhetsintressen under krig eller väpnad konflikt eller i något annat internationellt nödläge.

2. Ingen av bestämmelserna i denna överenskommelse skall anses hindra en avtalsslutande part från att vidta sådana åtgärder som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen, förutsatt dock att sådana åtgärder inte genomförs på ett sätt som skulle utgöra godtycklig eller ogrundad diskriminering från den avtalsslutande partens sida.

hereafter between the Contracting Parties in addition to this Agreement contain a regulation, whether general or specific, entitling investments made by investors of the other Contracting Party to a treatment more favourable than is provided for by this Agreement, such provisions shall, to the extent that they are more favourable to the investor, prevail over this Agreement.

2. Each Contracting Party shall observe any other obligation it may have with regard to a specific investment of an investor of the other Contracting Party.

Article 14

Consultations

The Contracting Parties shall, at the request of either Contracting Party, hold consultations for the purpose of reviewing the implementation of this Agreement and studying any issue that may arise from this Agreement. Such consultations shall be held between the competent authorities of the Contracting Parties in a place and at a time agreed on through appropriate channels.

Article 15

General Exceptions

1. Nothing in this Agreement shall be construed as preventing a Contracting Party from taking any action necessary for the protection of its essential security interests in time of war or armed conflict, or other emergency in international relations.

2. Provided that such measures are not applied in a manner which would constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination by a Contracting Party, or a disguised investment restriction, nothing in this Agreement shall be construed as preventing the Contracting Parties from taking any measure necessary for the maintenance of public order.

3. Bestämmelserna i denna artikel gäller inte artiklarna 5, 6 och artikel 7 stycke 1 punkt e i denna överenskommelse.

Artikel 16

Öppenhet

1. Vardera avtalsslutande parten skall utan dröjsmål publicera eller annars offentligentillhandahålla sina allmänt tillämpliga lagar, bestämmelser, procedurer och förvaltningsbeslut och domstolsbeslut samt internationella överenskommelser som kan inverka på sådana investeringar som den ena avtalsslutande partens investerare har gjort på den andra avtalsslutande partens territorium.

2. Ingen av bestämmelserna i denna överenskommelse förpliktar en avtalsslutande part att lämna ut uppgifter som är konfidentiella eller hänför sig till ägande eller att ge tillträde till sådana uppgifter, inklusive uppgifter om enskilda investerare eller investeringar, vilkas röjande skulle skada lagövervakningen eller strida mot den avtalsslutande partens lagstiftning om handlingars offentlighet eller skada enskilda investerares legitima kommersiella intressen.

Artikel 17

Ikraftträdande, giltighetstid och uppsägning

1. De avtalsslutande parterna meddelar varandra när de konstitutionella villkoren för ikraftträdandet av denna överenskommelse har uppfyllts. Överenskommelsen träder i kraft den trettionde dagen efter den dag då det senare meddelandet har anlänt.

2. Denna överenskommelse är i kraft under en tid av tio (10) år, och skall därefter ytterligare vara i kraft till dess någondera av de avtalsslutande parterna genom en skriftlig underrättelse meddelar den andra avtalsslutande parten om sin avsikt att säga upp överenskommelsen om tolv (12) månader.

3. I fråga om investeringar som har gjorts före den dag då denna överenskommelse upphör att gälla, gäller att bestämmelserna i

3. The provisions of this Article shall not apply to Article 5, Article 6 or paragraph 1 (e) of Article 7 of this Agreement.

Article 16

Transparency

1. Each Contracting Party shall promptly publish, or otherwise make publicly available, its laws, regulations, procedures and administrative rulings and judicial decisions of general application as well as international agreements which may affect the investments of investors of the other Contracting Party in the territory of the former Contracting Party.

2. Nothing in this Agreement shall require a Contracting Party to furnish or allow access to any confidential or proprietary information, including information concerning particular investors or investments, the disclosure of which would impede law enforcement or be contrary to its laws protecting confidentiality or prejudice legitimate commercial interests of particular investors.

Article 17

Entry Into Force, Duration and Termination

1. The Contracting Parties shall notify each other when their constitutional requirements for the entry into force of this Agreement have been fulfilled. The Agreement shall enter into force on the thirtieth day following the date of receipt of the last notification.

2. This Agreement shall remain in force for a period of ten (10) years and shall thereafter remain in force until either Contracting Party notifies the other in writing of its intention to terminate the Agreement in twelve (12) months.

3. In respect of investment made prior to the date of termination of this Agreement the provisions of Articles 1 through 16 shall

artiklarna 1—16 skall förbli i kraft under en tid av femton (15) år från den dag då överenskommelsen upphör att gälla.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade, undertecknat denna överenskommelse.

Upprättad i Helsingfors den 19 juni 2001 i två originalexemplar på engelska.

För Republiken Finlands regering

För Förenade republiken Tanzanias
regering

remain in force for a further period of fifteen (15) years from the date of termination of this Agreement.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned representatives, duly authorised thereto, have signed the present Agreement.

Done in duplicate at Helsingfors on June 19, 2001 in the English language.

For the Government of
the Republic of Finland

For the Government of
the United Republic of Tanzania